

L'art del 1400 i els pintors del bisbat de Tortosa

A la catedral de Tortosa o a la seva diòcesi varen ser destinades obres magnífiques que van sorgir dels millors pinzells de Barcelona, Tarragona i València. Poc després del canvi de segle, la ciutat va reclamar els serveis de Pere Llembrí i assolí per uns anys la consolidació d'un important focus pictòric, comparable als grans centres de la Corona d'Aragó. A més a més de Tortosa, poblacions com Morella i Sant Mateu, dependents d'aquest bisbat, van ser nuclis pictòrics destacats i van representar un punt intermedi en el diàleg entre la pintura valenciana i catalana. Pere Llembrí, Llembrí o Llambrí (doc. 1399-1421), juntament amb Guillem Ferrer (c. 1372/1375-1417/1418), Jaume Sarreal (1402-1432) i els Vallserà, en són els artífexs principals.

En aquest treball, es fa palès que el paradigma figuratiu del Mestre de Cinctorres, per nosaltres el més probable Pere Llembrí, no pot correspondre a un pintor avesat en les línies de la pintura italianitzant dels Serra i que, en conseqüència, no pot ser identificat amb Guillem Ferrer, el més versemblant creador de les obres atribuïdes a l'antic Mestre de Torà. Amb la influència de la cultura figurativa coetània, la pintura de Guillem Ferrer va poder donar pas a la del seu nebot Pere Teixidor, el creador més important del primer gòtic internacional a Lleida.

Algunes de les propostes que desenvolupem tenen com a principal aval el retaule dels Sants Abdó i Senén de Dos Torres de Mercader (Castellot, Terol), obra poc coneguda que enriqueix el tresor llegat pel Mestre de Cinctorres. Les característiques estilístiques d'aquest tríptic formen part de la pintura valenciana dels anys noranta i del

canvi de segle, moment en què varen destacar el català Pere Nicolau i Marçal de Sax i van gaudir d'èxit les propostes bohèmies del Mestre Bertram von Minden i les elaborades des dels àmbits venecià i llombard.

Les fotografies del retaule major de l'església parroquial de Mosqueruela, dutes a terme abans de la destrucció del políptic, donen a conèixer que l'autor d'aquestes pintures, Pere Lembrí, no és el mateix que va pintar el retaule dels Sants Joans d'Albocàsser. D'altres conjunts, com el desaparegut retaule de l'ermita de San Juan del Barranco (Cantavella, Terol), esdevenen singulars a l'hora de perfilar la trajectòria artística d'un creador encara anònim, conegut amb el nom de Mestre d'Albocàsser. **Francesc Ruiz i Quesada.**

El arte del 1400 y los pintores del obispado de Tortosa

A la catedral de Tortosa o a su diócesis fueron destinadas obras magníficas que surgieron de los mejores pinceles de Barcelona, Tarragona y Valencia. Poco después del cambio de siglo, la ciudad reclamó los servicios de Pedro Lembrí y alcanzó por unos años la consolidación de un importante foco pictórico, comparable a los grandes centros de la Corona de Aragón. Además de Tortosa, poblaciones como Morella y Sant Mateu, dependientes de este obispado, fueron núcleos pictóricos destacados y representaron un punto intermedio en el diálogo entre la pintura valenciana y catalana. Pere Lembrí, Llembrí o Llambrí (doc. 1399 a 1421), junto con Guillem Ferrer (c. 1372/1375-1417/1418), Jaume Sarreal (1402-1432) y los Vallserà, fueron los artífices principales.

En este trabajo se pone de manifiesto que el paradigma figurativo del Maestro de Cinctorres, para nosotros el más probable Pere Lembrí, no puede corresponder a un pintor avezado en las líneas de la pintura italianizante de los Serra y que, en consecuencia, no puede ser identificado con Guillem Ferrer, el más verosímil creador de las obras atribuidas al antiguo Maestro de Torà. Con la influencia de la cultura figurativa coetánea, la pintura de Guillem Ferrer pudo dar paso a la de su sobrino Pere Teixidor, el creador más importante del primer gótico internacional en Lleida.

Algunas de las propuestas que desarrollamos tienen como principal aval el retablo de los Santos Abdón y Senén de Dos Torres de Mercader (Castellote, Teruel), obra poco conocida que enriquece el tesoro legado por el Maestro de Cinctorres. Las características estilísticas de este tríptico forman parte de la pintura valenciana de los años noventa y del cambio de siglo, momento en que destacaron el catalán Pere Nicolau y Marçal de Sax y alcanzaron un éxito especial las propuestas bohèmies del Maestro Bertram von Minden y las elaboradas

desde los ámbitos veneciano y lombardo.

Las fotografías del retablo mayor de la iglesia parroquial de Mosqueruela, llevadas a cabo antes de la destrucción del políptico, dan a conocer que el autor de estas pinturas, Pedro Lembrí, no es el mismo que pintó el retablo de los Santos Juanes de Albocàsser. Otros conjuntos, como el desaparecido retablo de la ermita de San Juan del Barranco (Cantavieja, Teruel), son singulares a la hora de perfilar la trayectoria artística de un creador todavía anónimo, conocido con el nombre de Maestro de Albocàsser. **Francesc Ruiz i Quesada.**

Art in 1400 and the paintings of the diocese of Tortosa

Magnificent pieces of work emerged from some of the greatest palettes in Barcelona, Tarragona and Valencia and allocated to Tortosa Cathedral or to its diocese. Shortly after the change in century, the city called for the services of Pedro Lembrí, and for a few years consolidated itself as a focal point of important artistry, comparable to the great centre of the Crown of Aragon. As well as Tortosa, villages such as Morella and Sant Mateu, also under this diocese, were significant artistic hubs and represented a meeting point between Valencian and Catalan painting. Pere Lembrí, Llembrí o Llambrí (doc. 1399 to 1421) together with Guillem Ferrer (c. 1372/1375-1417/1418), Jaume Sarreal (1402-1432) and the Vallserà, were the main artists.

In this study, it becomes evident that the figurative model of the Master of Cinctorres, in our opinion most probably Pere Lembrí, cannot correspond to an experienced painter equivalent to the Italianized painting of the Serra, and therefore, cannot be identified with Guillem Ferrer, the most likely creator of the works attributed to the former Master of Torà. Given the influence of contemporary figurative culture, Guillem Ferrer's painting may have given way to his nephew's, Pere Teixidor, the most important creator of the early international Gothic in Lleida.

Some of the proposals that we studied are almost exclusively backed up by the altarpiece of Saints Abdón and Senén at Dos Torres de Merdader (Castellote, Teruel), a little known piece of work which enriches the treasure left by Master Cinctorres. The stylistic characteristics of this triptych are typical of Valencian painting of the nineties and change of century, a time at which Catalan Pere Nicolau and Marçal de Sax were prominent and the bohemian proposals of Master Bertram von Minden achieved great success, as well as those created in Valencian and Lombard styles.

The photographs of the main altarpiece of the parish church of Mosqueruela, taken prior to the polyptych being destroyed,

prove to us that the author of these paintings, Pedro Lembrí, is not the same person who painted the altarpiece of the Saint Johns of Albocasser. Other ensembles, such as the disappeared altarpiece of the Hermitage at San Juan del Barranco (Cantavieja, Teruel) are unparalleled for tracing the artistic steps of a still anonymous creator, known by the name of Master of Albocàsser. **Francesc Ruiz i Quesada.**

Descargar